

Vilniaus universiteto meteorologijos stoties matavimai 2012–2020 metais

Measurements of Vilnius University Meteorological Station 2012–2020

Silvija PIPIRAITĖ-JANUŠKIENĖ¹

¹Vilniaus universitetas, Chemijos ir geomokslų fakultetas, Geomokslų institutas, silvija.pipiraite@gf.vu.lt

¹Vilnius University, Faculty of Chemistry and Geosciences, Institute of Geosciences, silvija.pipiraite@gf.vu.lt

DOI: <https://doi.org/10.15388/Klimatokaita.2020.59>

Vilniaus universiteto meteorologijos stotis yra unikali tuo, jog yra pastatyta mieste, tarp pastatų. Kadangi artimiausios stotys yra Trakų Vokėje ir Vilniaus oro uoste, Vilniaus universiteto meteorologijos stotis vienintelė atspindi tikrąjį Vilniaus miesto mikroklimatą. Stotis pastatyta Vilniaus universiteto Chemijos ir geomokslų fakulteto Geomokslų instituto vidiniame kieme (M. K. Čiurlionio gatvėje), ji įrengta 128 m aukštyje virš jūros lygio. Stotyje sumontuoti šie prietaisai: oro temperatūros ir drėgmės jutiklis, slėgio daviklis, akustinis vėjo greičio matuoklis, kritulmatis, orų detektorius, debesomatis, žaibų detektorius, tiesioginės, bendrosios, atspindėtosios ir UV spinduliuočių davikliai, Saulės spindėjimo trukmės daviklis bei albedometras ir balansomatis. Stoties prietaisai informaciją perduoda kas 3 s, www.hkk.gf.vu.lt tinklalapyje duomenys atnaujinami kas 10 s. Archyvuose duomenys kaupiami kas valandą, jei reikia, galima pasinaudoti dažnesniu duomenų intervalu. Archyvuotoje duomenų sekoje yra ir trūkių, dažniausia jų atsiradimo priežastis – prietaisų remontas arba elektros įtampos trikdžiai. Saulės spinduliuotės matavimuose informacijos trikdžiai atsiranda žiemos laikotarpiu, kai Saulė nepakyla virš pastatų ir neapšviečia stoties prietaisų.

Vilniaus universiteto Meteorologijos stoties (VU MS) prietaisų rodmenys: aukščiausia vidutinė mėnesio viso laikotarpio oro temperatūra fiksuota VU MS – 22,3 °C (2019 m. balandžio mėnesį), žemiausia vidutinė mėnesio viso laikotarpio oro temperatūra – –6,6 °C (2016 m. sausio mėnesį). Absoliutus maksimumas – 35,9 °C, fiksuotas 2014 m. rugpjūčio 3 d. 17.00, o absoliutus minimumas – –21,4 °C, 2017 m. sausio 7 d. 9.00 valandą. 2019 m. buvo patys šilčiausi viso matavimų laikotarpio metu. Didžiausias fiksuotas vidutinis maksimalus vėjo greitis per mėnesį – 12,7 m/s (2012 m. rugpjūčio mėnesį). Daugiausia kritulių per vieną valandą iškrito 2017 m. liepos mėnesį – 24,64 mm, šį mėnesį taip pat iškrito didžiausias kritulių kiekis viso matavimų laikotarpio metu per vieną mėnesį – 166,9 mm. Mažiausias kritulių kiekis per vieną mėnesį fiksuotas 2019 m. balandžio mėnesį – 1,02 mm. Ilgiausias laikotarpis be kritulių – 24 dienos (2019 03 28–2019 04 20). Didžiausias metinis kritulių kiekis per matavimų laikotarpį iškrito 2017 m. – 797,1 mm, mažiausias – 2019 m. – 443,9 mm.